

NOORD-BRABANDER.

Donderdag 15 Augustus.

DICERE VERUM QUID VETAT?

HORATIUS.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT den 11den Augustus.

Van goederhand verneemt men, dat de overste, graaf *Rzewuski*, door Z. M. den Keizer van Rusland naar Konstantinopel afgezonden is, om den nieuwen Sultan met zijne komst tot den troon geluk te wenschen. Ook verhaalt men, dat de generaal-adjudant, graaf *Orlov*, met eene bijzondere zending binnen kort naar Konstantinopel zal vertrekken.

Van Hanover meldt men, dat aan de justitie-kanselarij in de zaak tegen de stedelijke magistraat eene memorie van den hofraad *Kleuze* is ingediend, in welke vijftien punten van aanklagt ontwikkeld waren, doch waarvan alleen die aangenomen zijn, welke tot belediging der Regering betrekking hebben. Van belediging tegen den persoon des Konings schijnt niet meer gesproken te worden, en men gelooft dat de beschuldigten of vrijgesproken of in eene geldboete verwezen zullen worden.

Al de verlofgangers van het eerste bataillon ligte Hanoversche infanterie, dat te Göttingen garnizoen houdt, zijn in allerijl opgeroepen geworden, en dit moet ook bij alle corpsen van het Hanoversch leger het geval zijn. In genoemde akademiestad is de openbare orde geen oogenblik gestoord geworden.

Te Osnabruch is door ruim driehonderd inwoners eene petitie aan den Koning ondertekend, met verzoek dat het Z. M. moge behage een Minister te benoemen, die het algemeen vertrouwen des Lands bezit. Dit smeekschrift is per post naar Hanover gezonden, doch ongeopend van daar terug gekeerd.

Er zijn brieven van Konstantinopel tot den 24sten der vorige maand. De turksche stoomboot, die naar Alexandria gezonden is met de kennisgeving van de troonbestijging van sultan *Abdul-Medschid*, was terug gekeerd, en had de tijding medegebragt dat de turksche vloot den 14den voor Alexandria aangekomen, en de Kapitein *Becha* aan land was gegaan.

Mehemed-Ali had, op het vernemen van het overlijden van Sultan *Mahmoud* en het aanvaarden van de regering door zijnen Zoon dadelijk de gewone saluutschoten laten doen, en bevolen dat de openlijke gebeden in de moskeën voortaan voor Sultan *Abdul-Medschid* zullen geschieden.

Den 23sten zijn op de plaats voor het paleis van den Seraskiër, in tegenwoordigheid van den Sultan, die door zijnen jongeren Broeder vergezeld werd, groote manoeuvres gehouden door ongeveer twintigduizend man troepen.

Het schijnt dat het hervormingstelsel, door den vorigen Sultan aangevoerd, ook na zijnen dood niet opgegeven zal worden, en dat alle pogingen der Ulema's daarlegen vruchteloos zullen blijven.

De Moeder van den Sultan neemt een werkelijk deel aan de regering. Zij woont geregeld alle vergaderingen van den Staatsraad bij, en aan haar zegt men is het voornamelijk te danken dat de krijgstoerusting met nieuwen ijver hervat worden.

De Turksche regering blijft strenge maatregelen nemen tot handhaving van de openbare orde, en is daartoe genoodzaakt geworden door de woelingen der oude Janitsarenpartij, die zich niet alleen onrustig begon te gedragen, maar openlijke pogingen deed om oproer te verwekken.

Men spreekt van het ter dood brengen van eenige der belhamels, doch het schijnt dat die executien niet zeer talrijk geweest zijn.

Daar gedurende de laatste dertig dagen geen geval van pest zich meer in Smyrna geopenbaard had, heeft men de quarantaine opgeheven voor de goederen die van daar komen. Te Constantinopel is de gezondheids-toestand steeds bevredigend.

FRANKRIJK.

PARIS, den 11den Augustus.

De Hertog van Orléans wordt te Toulon verwacht, in die haven zijn bevelen gegeven om onmiddellijk de *Phare* eene stoomboot in gereedheid te brengen, ten einde Z. K. H. naar Afrika over te brengen.

Volgens het dagblad *l'Univers* zijn het niet alleen de Turksche ambassadeurs te Parijs en Londen die naar Constantinopel

terug gezonden zijn maar ook *Rifat-Bey*, Ambassadeur te Weenen en *Kemal-Bécha* gezant te Berlijn.

— Uit Toulon wordt van den 7den dezer gemeld.

Eene telegrafische depêche van gisteren avond schrijft den Admiral zeevoet voor, bevelen te geven om eene stoomboot dadelijk in gereedheid te brengen, ten einde naar den Levant te kunnen vertrekken en aldaar depêches over te brengen die spoed vereischen, en tusschen den 9ten en 10den te Fontenay-aux-Roses aankomen. De *Genève* is met deze zending belast; dit stoomschip moet nu het overlandigen der depêches dadelijk naar Frankrijk terug keeren. Het wordt niet ten oorlog uitgerust.

— Over Barragosch verneemt men oeder dagteekening van den Abbe dat 200 Carlisten met 200 paarden den Ebro bij Sastago zijn overgehekeld. De Brigadier *Christino Clevaria* vervolgt de Carlisten met drie bataljons en 300 paarden.

— Mgr. *Ruze* Bisschop van Detroit in de vereenigde staten is nu zijn *Maison*, hetwelk eenige jaren geleden is opgericht, te Rome aangekomen.

— Men heeft de gelukkige tijding vernomen dat de vijf missiounarissen die in de eerste dagen van Janij 1838 te Bordeaux waren ingescheept, waarvan twee Lazaristen en drie voor de tweede missien, te Macao zijn aangekomen.

— De politie van Marseille gaat steeds voort met huiszoekingen te doen. Den 25 Julij zijn vele republikeinsche liederen bij een Schoenmaker gevonden. Nieuwe arrestatien hebben plaats gehad.

BELGIE.

BRUSSEL, den 12den Augustus.

Aan het museum alhier zijn voor de aanstaande tentoonstelling in de maand September vele kisten inhoudende onderscheidene beeldhouwkundige voorwerpen uit Parijs aangekomen en vervaardigd door vele andere kisten met schilderijen aangekomen.

— Den 21sten dezer zullen aan het sterfhuis van den heere *van den Bossche* de boeken, platen, landkaarten, benevens de rijke verzameling van wel geconserveerde gedenkpenningen welke tot beden geen partikulier der burger klasse alhier ooit bezeten heeft, verkocht worden. Het getal nummers op den Catalogus voorkomende beloopt 2200, waaronder werken van 70, 60, 50 boekdeelen. Het getal mant en gedenkstukken maakt een geheel van 610 nummers uit.

— Er wordt zeer veel gesproken dat tot Consul Generaal van Holland, te Antwerpen de heer *Tonnellier*, oud Burgemeester van Namen, zal benoemd worden.

— De Heer *Dujardin*, Belgisch Commissaris te Utrecht is gisteren te Brussel aangekomen.

— Te Brouekan (in Limburg) is laatstleden Donderdag des morgens ten vijf ure op de spachthoeve bewoond door Paulus Bosch en Jan Salmon de bliksem geslagen en is het geheele gebouw, twee schuren, stal, een gedeelte meubelen en linnen goederen, de instrumenten tot den landbouw behoorende, twee paarden, een veulen, twee zogen, 18 kleine varkens, eene aanzienlijke hoeveelheid tarwe, rogge, garst, haver, hooi enz is een prooi der vlammen geworden. De schade wordt op 10,800 franken begroot.

NEDERLANDEN.

SHERTOGENBOSCH, den 14den Augustus.

Men verzeekt dat het vertrek van HH. KK. HH. den Erfprins en de Erfprinses van Oranje naar Amsterdam omstreeks den 10den der maand September aanstaande zal plaats hebben; dat HH. KK. HH. tien dagen in de hoofdstad zouden verblijven, en dat Hoogstdezelve zich vervolgens voor eenigen tijd naar Stuttgart zouden begeven.

— Z. M. kennis genomen hebbende van het door Z. Exc. den Minister van binnenlandsche Zaken aan Hoogstdezelve aangeboden algemeen verslag omtrent den afloop der ligting voor de nationale milite van 1838, heeft gemelden Minister gelieven te magtigen, om aan de autoriteiten, welke zich van hunne taak in deze loffelijk gekwet en en hethanne toegebragt hebben om de behoorlijke uitvoe-

ring der wet te verzekeren, Hoogstdezeszelfs tevredenheid deswege kenbaar te maken.

— Naar aanleiding eener missive van den Minister van binnenlandse Zaken zijn de militie-commissarissen en plaatselijke bestuursbevoegden van meer, dat, volgens ons bij Z. M. van het Departement van Buitenlandse Zaken ontvangen kennisgeving, uit eene briefwisseling met het Fransche Gezantschap, over de toepassing van het cattel tusschen Nederland en Frankrijk gebleken is, dat door de Fransche Regering het beginsel is aangenomen, om voortaan geene uitlevering van deserteurs te zullen vragen of toestaan. En dien ten gevolge de naleving van die conventie ook dezerzijds is vervallen; weshalve geen Fransche deserteurs vervolgd en in verzekerde bewaring genomen, veel min aan de Fransche autoriteiten behooren te worden uitgeleverd.

— Dezer dagen is, naar aanleiding eener resolutie van Z. Ex. den Minister van Financien, ter kennis van de ambtenaren der belastingen gebracht, dat bij zeker arrest, in zake van bekenning wegens overtreding der wet op de personele belasting, ook door den Hoogen Raad bekrachtigd is het beginsel, dat, volgens art. 20, § 4, *in fine*, en art. 22, lett. d. der wet op het personeel, van 29 maart 1833, geen alternatief gebruik van belastingvrije paarden tot belastbare einden mag plaats hebben.

— Men verneemt dat de zoo gewichtige droogmaking van den Zuidplas voltooid is; alleen onder Moordrecht is nog een onbetekenend dieper gedeelte overig. De bedijking dezer droogmaking is aangevangen in 1828 en in 1830 voleindigd. Van 1830 tot in het voorjaar van 1835 zijn de werken tot voortzetting dier onderneming geheel gestaakt geweest, ten gevolge van den gewapenden opstand der toenmalige Zuidelijke Provinciën. In 1835 is de voortzetting, door het plaatsen der molens en stoomwerktuigen, tot uitmaling van den plas, krachtig hervat; van de eersten zijn er derlig en van den laatsten twee geplaatst geworden.

De eerste afmaling met de eerst voltooide molens geschiedde in April 1836; vervolgens heeft de afmaling onafgebroken voortgeduurd, zoodat in ruim zes jaren tijds de droogmaking van dezen belangrijken plas aangevangen en afgewerkt is. Als eene bijzonderheid verdient wel te worden aangeteekend, dat die onderneming, van welke onze eeuw geen wedergade oplevert, zonder eenige minste ramp is ten uitvoer gebracht.

Men is nu ijverig bezig de droog gemalen gronden te verkavelen en de verkavelde landen te bezaaijen, hoofdzakelijk met koolzaad; ruim 1600 werkheden zijn aan het verkavelen en zaait maken der gronden werkzaam, en in den loop van dit seizoen zullen er men rekent, ongeveer reeds 800 bunders bezaaid worden. Niet minder vlijtig is men in het aanleggen van onderscheiden wegen in de droogmakerij. De staat der gezondheid onder het werkvolk en in de nabij liggende gemeenten is zoo voldoende, dat hij niets te wenschen over laat, ofschoon men thans ook bezig is met het graven der slooten, bij welke de uitwerking der door sommigen gevreesde schadelijke uitdamping, indien zij werkelijk nadeelig waren, noodwendig zou moeten ondervonden worden. Deze droogmaking is een nieuw gedenkteeken der in de onderneming en uitvoering van groote en nuttige werken zoo vruchtbare regering van Z. M.

De uitvoering daarvan is geschied, voor zooveel de bedijking betreft, door de zorgen van den Heer Hoofd-Ingenieur *de Thomèze* en, voor zooveel de daarstelling der molens en stoomwerktuigen betreft, door den Heer Hoofd-Ingenieur *Beyerinck*. De Heer Ingenieur *Beyerinck* heeft de locale directie gehad, gedurende de geheele uitvoering. De zoo gewenschte uitslag der droogmaking van den Zuidplas is een afdoende waarborg voor het welgelukken der nog meer gewichtige droogmaking van het Meer van Haarlem. Men verneemt dat de droogmaking daarvan nu mede aan de beide verdienstelijke ambtenaren van den waterstaat, de Heeren Hoofd-Ingenieur en Ingenieur *Beyerinck*, is opgedragen.

— Wij vernemen een droevig ongeluk, hetwelk gisteren op de hoogte van de balkomsche brug in de nabijheid dezer stad heeft plaats gehad. Zekere *J. G. Baas*, Deurwaarder te Uden bevond zich op de Helmondsche schuit om in deze omstreken te gaan jagen. Bij zich hebbende een geladen jachtgeweer, hetwelk hij steunde, is hetzelfde afgegaan en heeft hem de hersonen verbrijzeld. De Heer *Boons* Burgemeester van Uden, die ook op de schuit was is door eenige hagel korrels in het aangezicht getroffen doch overigens er gelukkig en behouden afgekomen.

GODSDIENSTIGE ZAKEN VAN PRUISSEN.

Men weet, dat de Bisschop van Culm, overeenkomstig zijne plicht in den afgelopen jare de andere bisschoppen uitnodigde en aan zijne geestelijkheid den noodigen herderlijken brief schreef. Men weet insgelijks welke maatregel de Opperpresident der provincie destijds tegen de tucht der Catholieke kerk vernemende te nemen. Ondertusschen heeft deze daad van den heer *Schön* geen ander

uitwerksel gehad dan aanleiding gegeven voor opvolgende protestati en van al de Dekanaten, de eene na de andere, en aan den president zelve de gelegenheid verschafft om herhaaldelijk de gevoelens van het Gouvernement nopens de vrijheid van geweten en de godsdienstvrijheid in het algemeen uit te drukken. Salzo heeft het Dekanaat van Mewe eene protestatie gedaan, geplaatst in het dagblad *Sion*, waarop de Opperpresident het volgende antwoord heeft gegeven.

„Op de memorie door Uweerwaarde en de geestelijkheid van Mewe den 18den dezer ingediend, heb ik de eer te antwoorden, dat het decreet, waarbij de circulaire van Mg. de Bisschoppen van Warmie en Culm, door mij den 30 October jl gegeven vernietigd wordt, aan U en het overige gedeelte der Catholieke geestelijkheid door den koninklijken Landrath, op mijn bevel, is medegedeeld. Dit heldert het gedeelte der gerezene moeilijkheden op. Wat de zaak zelve aangaat, kan de administratie van het distrikt U niet zeggen of de bisschoppelijke circulaire over de gemengde huwelijke al of niet met de wetten van den staat overeenkomstig zijn. Die circulaire hebben de goedkeuring der administratie met verkregen; zij zijn zelfs *nietig* en van *onwaarde* verklaard; van dat oogenblik af is het de plicht van Uweerwaarde en van al de leden der Catholieke geestelijkheid *onbetwistbaar* dezelve als niet geschreven te beschouwen. Uw beroep op § 122 tit 11. t 2 van het wetboek vervalt voor de voorschriften van § 117 en voor den eed aan Z. M. den Koning afgelegd. Het gebod van den bijbel om aan den Keizer te geven, hetgeen den Keizer toekomt en aan God hetgeen God toekomt, is geheel met mijn decreet van den 30 October overeenkomstig. Ik moet derhalve aan Uweerwaarde en aan de andere geestelijken die de memorie van den 18den dezer geteekend hebben, herhalen, dat het door mij bekend gemaakt besluit, deszelfs volle en geheele uitwerking moet hebben en bij gevolg vlei ik mij, dat gij U niet aan processen en straffen, waarmede gij bedreigd wordt, zult bloot stellen.

Ik verzoek Uw. Eerwaarde eerbiediglijk mijn tegenwoordig antwoord aan al de genen die de Memorie van den 18 der loopende maand geteekend hebben, mede te deelen.

Königsberg den 31den December 1838. „

Thans vinden wij in datzelfde dagblad *Sion* de protestatiën van twee andere Dekanaten. Wij laten hier het vertoog van het Dekanaat Neuenberg met het antwoord van den Opperpresident *Schön* daarop gegeven, volgen.

Pienionschke den 14 Maart 1839.

Eerbiedige verklaring der geestelijkheid van het Dekanaat Neuenberg, gemotiveerd door het besluit van den 30sten October 1838 over de gemengde huwelijken. De Koninklijke Landraths hebben aan de ondergeteekende geestelijken van het Dekanaat van Neuenberg een Dekreet van het Opper-Présidentschap van den 30sten October 1838 doen geworden, volgens hetwelk het aan de Catholieke geestelijken van Culm is opgelegd om den herderlijken brief van hunnen Bisschop van den 1sten September 1838 niet alleen als niet verpligtend maar nog als nietig en van onwaarde en als niet geschreven te beschouwen, aangezien dezelve met de wetten van den staat in tegenstrijdigheid is.

Wij hopen dat het Opper-Présidentschap het niet ten kwade zal duiden, indien, ten gevolge van bovengenoemd decreet, wij ons in de noodzakelijkheid bevinden met zoovele stoutmoedigheid als bescheidenheid en op de eerbiedigste wijze te verklaren, dat het ons onmogelijk is als getrouwe burgers van den staat, als gehoorzame en rustige onderdanen van onzen doorluchtigen en wel beminden Monarch te gehoorzamen aan dit met de beginselen der Catholieke Kerk onvereinbaar besluit en wat meer is, dat ons geweten ons verpligt den herderlijken brief van onzen Bisschop onder dagteekening van den 1sten September 1838 te eerbiedigen en te volgen. Wij gelooven niet dat het noodzakelijk is, onze tegenswoordige verklaring te rechtvaardigen, aangezien dezelve met de grond en leerstellingen der Catholieke Kerk overeenstemmende is, welke ook bij de hooge autoriteiten dezer Provincie zeer goed zijn bekend.

Wij verlangen alleen ons tegen alle verwijt, tegen alle achterdocht van ons tegen de bevelen van het Gouvernement te verzeilen, te verdedigen; want wij verklaren op de plegtigste wijze dat wij zijn en altijd zullen zijn getrouwe onderdanen van onzen zeer genadigen Heer en Koning, altijd bereid om onze goederen en ons leven voor dien doorluchtigen en beminden Monarch, voor zijn Koninklijk huis en het heil van ons Vaderland ten beste te geven. Doch bij deze ongewenschte, echter opregte gevoelens voegen wij van harte en onafscheidelijk het vast voornemen om in het heilig Catholiek geloof te leven en te sterven en onwankelbaar aan de beginselen der Catholieke Kerk gehecht te blijven, aan onze kudde derzelver zuivere leer te verkondigen en getrouwelijk alle hare wetten, voorchriften en bevelen na te komen; en niets ter wereld zou dit be-

sluit kunnen doen wankelen, hetwelk op eene volkomen Godsdienstige overtuiging gegrond is.

Om dezelfde reden kunnen wij onze achting aan het bisschoppelijk gezag, hetwelk ons onderrigt, vermaant en op Godes bevel bestuurt, niet weigeren. Wij zouden wezenlijk en grovelijk aan onze kerkelijke pligten te kort doen, wanneer wij de aan onze zorgen toevertrouwde kudde door zegeningen en door de bediening van verbodene Sacramenten, die geene waarde hebben, in dwaling lieten vervallen, vermits dezelve strijdig met den wil van ons geestelijk Opperhoofd zouden toegediend worden. Wij sidderen op het enkel gedacht alleen dat wij aan onze waardigheid en het Bisschoppelijk gezag te kort doende, eene scheuring in de kerk, scheuring van noodlottige gevolgen, over welke wij ons nooit, hetzij voor ons geweten, hetzij voor God, hetzij zelfs voor onze Overheden zouden kunnen regvaardigen, zouden veroorzaken.

Na zulk een getrouw en opregt verslag, schroomden wij niet de gegronde hoop uit te drukken, dat het hoog Koninklijk Voorzitterschap zich zal gewaardigen hetzelve in genadige overweging te nemen, ten einde ons geweten gerust te stellen en ons ongestoord, zelfs beschermd, in de uitoefening van onzen heiligen Godsdienst te handhaven, zoo als dezelve ons, zoo door de grondwetten van het land, als door den wil van onzen zeer genadigen Heer en Koning, uitgedrukt bij zijn Kabinet's bevel van den 28 Januarij 1838, waarborgd is geworden.

Uwe zeer onderdanige Geestelijken van het Dekanaat van Neuenburg.
(Volgen de handteekeningen.)

Het antwoord van den heer *Schæn* was van den volgende inhoud. Op de memorie, welke Uw Eerwaarde en vele andere Catholijke geestelijken mij den 13den Maart dezes jaars hebt aangeboden en mij den 19 geworden is, heb ik de eer te antwoorden. Elk onderdaan van den staat is *vooreerst* en *zonder voorbehoud* onderwerping aan den Souverein en gehoorzaamheid aan de wetten des lands verschuldigd. De godsdienstige genootschappen in den staat hebben het regt en de volkomene vrijheid *volgens hunne eigene grondstellingen te handelen* ten aanzien van het *Geloof* en hun uiterlijk gedrag opzigtelijk de gebruiken der kerk, *voor zoo veel die grondstellingen niet in strijd met de wetten van het land zijn*. In dit laatste geval, moet een ieder, die verlangt een waardig lid van den staat te zijn en zich aan inbreuk op 's lands wetten niet wil schuldig maken, zonder voorbehoud aan de *Wetten des lands* gehoorzamen, want het is alleen hierdoor dat de staat bij het bestaan van onderscheidene godsdienstige gezindheden, aan elk dezer de bescherming kan vertreen, waarop hetzelve regt heeft. In een *memorie* van den 21sten September 1775 § 4 gevordert wordt en dien ten gevolge is dezelve als niet verbindend verklaard.

Koenigsberg den 23 Maart 1836.

(Get.) *Schæn* N° 1896.

Zie hier thans over deze onderscheidene stukken de aanmerkingen van een Catholijk dagblad van Duitschland, *de Courier van Frankenland*.

In de eerste plaats is het ongetwijfeld overbodig aan te merken dat de uitdrukking *Onderdaan van den staat* ontleend is aan het hedendaagsch liberalismus en op de Sovereiniteiten des volks betrekking heeft, terwijl, volgens onze gedachten, er niet anders dan onderdanen *des Konings*, de wezenlijke Souverein van het land, kunnen zijn. Het is klaarblijkelijk in onze dagen dat de hierarchie der ambtenaren zich op vele plaatsen moeite geeft om den troon als *een stuk hout met fluweel bekleed*, te beschouwen en om van den staat, dat is van de vereeniging der ambtenaren, het wezenlijke gouvernement te maken, terwijl elk ambtenaar, individueel genomen een doorkuchtig lid van dat gouvernement wordt. Ten tweede zullen wij opmerken dat, indien volgens het hierboven gemeld besluit, de onderdaan *vooreerst* en *zonder voorbehoud* aan de onderwerping aan den Souverein en de gehoorzaamheid aan de wetten des lands gehouden is, daaruit volgt, dat de gehoorzaamheid *volgens God en de goddelijke wetten* slechts in de tweede plaats komen, zoodat de hier boven uitgelegde leerstelling aldus kan verstaan worden: De onderdaan *moet vooreerst* aan den Souverein en aan de wetten des lands gehoorzamen; het is hem vervolgens *vergund* om zich naar de goddelijke wetten te gedragen. De gehoorzaamheid jegens den Souverein is *zonder voorbehoud*, doch die aan God verschuldigd is, is integendeel *voorwaardelijk* en kan niet *toegelaten worden aan voor zoo veel de wetten van het land* zulks gedoogen; de leer der Catholijke kerk is daarmede lijnrecht strijdig; deze zegt uitdrukkelijk dat men *eerder* aan God dan aan de menschen moet gehoorzamen. En deze leerstelling heeft niets gevaarlijk voor den staat; immers zij is innig verbonden met het gebod om aan God te geven wat God toekomt en aan den

Keizer wat den Keizertoekomst. Het eigendom van den Keizer is het *tijdelijk* gouvernement, in hetwelk de wetten der Kerk zich niet moeten inlaten en waaraan zij zelfs gebieden te gehoorzamen.

Indien men alle uitkomende Protestantische dagbladen en brochures naleest, zoude men bijna genoodzaakt worden te gelooven, dat de Protestanten van het begin hunner vestiging alleen geatheid hebben, aan de vrijheid en verdraagzaamheid der volken. Ten minste hertoe spannen hunne schrijvers alle mogelijke krachten in, om dit hunne lezers te doen gelooven. Doch zij schijnen zelfs niet te kunnen of te willen begrijpen, dat deze vrijheid en verdraagzaamheid dan ook van korte dagteekening zijn zoude, want welke protestantsche secte bestaat er die eene eedw, wat zeg ik, die eene halve eeuw, aan de regels hunner stichters, zijn getrouw gebleven. Immers worden heden niet onderscheidene Art. der Dordrechtsche Synode en Augsburgsche Confessie, door hun die zeggen dat zij protestanten zijn, verworpen? Doch ik wil eens toegeven dat de tegenwoordige protestanten nog dezelfde leer belijden welke hunne menschelijke stichters voor drie eeuwen deden. Dan kan men met regt zeggen dat de vrijheid die zij aan de volken gegeven hebben, eene protestantsche vrijheid is, en dat het 1ste Art. van dit wijsheidlievend Charter het volgende is:

Art. 1. Vrijheid voor de Protestanten, doch onderdrukking voor alle die den Roomsch-Catholijken Godsdienst belijden.

De geschiedenis ligt voor etken onbevooroordeelden open om zich van deze naakte waarheid te overtuigen. Zij is daar om te bewijzen dat de Protestanten overal waar zij meester werden, zelfs met sehending der heiligste beloften en traktaten. (hier denk ik onwillekeurig aan art. 15 dier beruchte Unie van Utrecht) de vrije uitoefening van den Catholijken godsdienst verboden en deszeifs belijders onderdrukten.

Het blijkt onloochenbaar, uit de geschiedenis dat het Protestantismus, overtuigd van zijne eigene zwakheid, altijd bezorgd was om zich door de wapenen eenen weg te banen, en door strafwetten te handhaven, geluigen hiervan de handelwijze der voormalige republiek, en de tegenwoordige handelwijze van Pruisen. Ja Protestanten indien gij wezenlijk zoo vrijheidlievend waart als gij voor geeft, moest gij het zwaard omgorden, aangorden, om hun alhoewel zij verschillen van godsdienst, genot te doen hebben van uwe vrijheid, immers zoo deden de Roomschegezinden in de 15de eeuw, deze vochten immers met U tegen eenen Alba, waren niet de Catholijke *Egmond* en *Hoorn* de eerste slagtoffers, welke voor uwe vrijheid vielen? Omdat de Katholijke hunne eigene krachten ken-

Het is dat gevoel van zwakheid hetwelk de Protestanten immers bevreesd en achtendchtig maakt, die hun overal waar de Catholijken godsdienst niet onderdrukt wordt, eene vervolgende inquisitie, smetende brandstapels en opgehevene dolken doen zien. Zij willen zich niet laten overtuigen, dat de inquisitie heel iets anders is als zij zich verbeelden. Dat de brandstapels tot die eeuwen behooren waarin men vermaak schepte in wreede strafoefening, zoo als onder andere blijkt uit het vonnis aan den moordenaar van *Willem I* ten uitvoer gelegd, die men levendig met 4 paarden van elkander scheurde, het vleesch met gloeiende tangen van het ligchaam neep. Zoo als eene pijniging aangedaan aan eenen man als *Cornelis de Wit*, eene pijniging waarvan de heul zelfs later getuigde geene folteringen aan gespaard te hebben. En dit gebeurde onder het oog van registers die den verdraagzaamste aller Godsdienst zoude belijden. Zij willen zich niet laten overreden dat de moord van den *H. Bartholomeus* nacht een gevolg der staatkunde van *Maria de Medici* was en geenszins van Godsdienst ijver. Het is dat gevoel van zwakheid eindelijk hetwelk een der Anglikaansche Prelaten in het Engelsch parlement deed uitroepen. Als de Catholijken vrij zijn, zijn wij verloren.

En het is juist daarom dat de Catholijken niets anders vragen of willen dan gelijke bescherming, gelijk onze grondwet zegt, aan alle Godsdienstige gezindheden.

B. M.

ADVERTENTIEN.

Tot mijne en mijner kinderen innige droefheid, Overleed alhier in den ouderdom van 25 Jaren en 2 Maanden, mijn geliefde Stiefzoon de Eerwaarde Heer *H. VAN ASTEN*

R. C. Subdiaak, na voorzien te zijn van de H. H. Sacramenten onzer Moeder de H. Kerk.

Vrienden en bekenden gelieven deze als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

Helmond,
den 9den Augustus 1839.

J. H. SPOORENBERG.

Door Sterfgeval uit de hand te HUUR, en dadelijk te aanvaarden een HUIS, gelegen te Lijth aan de Maas, voorzien van drie KAMERS boven en vier beneden, mitsgaders KELDERS, PAKHUIS, TUIN enz. Zijnde hetzelfde niet alleen wegens deszelfs bouw en inrigting, geschikt voor allerlei nering en handtering, maar ook voor deszelfs ligging aan de Maas, voor het drijven van Negotie. Adres bij den Secretaris der Gemeente, mits Brieven franco.

Den Notaris J. H. VAN DEN HAM, residerende te Bostel, zal ten overstaan van den Wel. Ed. Gest. Heer COEHOORN, Kapitein, kommanderende, de Rijdende Batterij No. 2, op Dingsdags den 20sten Augustus 1839 des Voormiddags om 10 Uren, ten Herberge van J. G. BUDDEMEIJER, aan het Magazijn te Bostel, in het openbaar om kontante betaling

VERKOOPEN

25 TREKPAARDEN

van gezegde Batterij No. 2.

Gemelde Paarden zullen een Uur voor de Verkoopning ter plaatse voorschreven voor een ieder te zien zijn.

ZEGT HET VOORT.

Bij den Drukker en Uitgever dezes, zijn op nieuw gedrukt en verkrijgbaar gesteld:

CATECHISMUS of Christelijke Leering, verdeeld in vijf deelen en een-en-veertig Lessen voor de Katholieke Jeugd, van het Aartsbisdom en alle andere Bisdommen der Provincie Mechelen. Per Dozijn met Communien . . . 75 Ct. Idem zonder Communien . . . 60 —

CATECHISMUS of Christelijke Leering, voorstellende wat een Roomsche-Catholieke behoort te weten, om zich tot de eerste Heilige COMMUNIE wel te bereiden, en te onthouden, om de Heilige SACRAMENTEN, in het vervolg met kennis der Christelijke waarheden, waardig te ontvangen. Per Dozijn . . . 60 Cent.

Bijzonderste en Noodzakelijkste HOOFDSTUKKEN der Christelijke Leering, voordeelig aan alle jongheid, zoo aan de kleinste als die zich bereiden tot de eerste HEILIGE COMMUNIE. Zesde Druk. Per Dozijn . . . 45 Ct.

BREVE van onzen heiligen Vader, Paus GREGORIUS XVI, gezonden aan den Levenden Rozenkrans, Twee Druk. Prijs . . . 10 Ct.

De MAEND VAN JESUS of de Maend van Januarij toegewijd aan JESUS CHRISTUS . . . f — 75.

Le mois DE MARS consacré au très-Glorieux patriarche SAINT JOSEPH, ouvrage traduit de l'Italien. . . f — 50.

Le MOIS DE JUIN consacré au précieux sang de JESUS CHRIST, traduit de l'Italien sur la 4e édition, augmenté des indulgences accordées à la confrérie du précieux sang, et de la dévotion aux cinq plaies de notre seigneur Jésus-Christ . . . f — 50.

Le Mois DE SEPTEMBRE consacré à la dévotion aux neuf choeurs et à la reine des Anges, et en particulier à l'ange gardien. f — 75.

Le Mois DE NOVEMBRE consacré au souvenir des âmes du purgatoire . . . f — 70.

Nouveau MOIS DE MARIE, ou suite de lectures sur les mystères de la très sainte vierge, et sur les principales vérités du salut, pour chaque jour du mois de Mai. Ouvrage posthume de M. L'ABBE LOUIS DEBUSSI. Nouvelle édition. . . f — 75.

Den WEG TOT DEN HEMEL door de regtzinnige belijdenis zijner zonden en het menigmael naderen tot de Heilige Communie, door den Abt FAVRE, Missionaris. . . f — 60.

Le CIEL OUVERT par la confession sincère et par la fréquente communion, par M. L'ABBE FAVRE, Missionaire. . . f — 60.

REFLEXIONS importantes proposées aux pécheurs par L'ABBE SALVATORI. Traduit de l'Italien. . . f — 30.

GRANENMARKT.

Te Amsterdam van Maandag den 12de Augustus.

Tarwe bij vorige prijzen, doch de handel was niet zeer belangrijk, 127 p. wtb. Pools. f 400; 129 p. n. b. dito f 370; 124 p. n. Rijn f 320; 131 p. n. Kleefs. f 354 bij partij; 127 p. o. Rost. f 380; 125, p. j. Zeeuws. f 365; 126, 128 p. o. p. wtb. Pools. f 405, 420.

Rogge in een doen, met niet veel handel; 125 p. o. Brab. f 245; 126 p. n. Overijs. f 200; 125, 126 p. dito f 192, 194; 115 p. j Drents f 155; 119 p. Odessa f 194; 115 p. o. Arch. f 170; 118 p. n. Riga f 162; 120 p. n. Pruis. f 175.

Garst zonder handel.

Haver stil; 84 p. dikke f 105.

Boekweit prijshouden; 113 p. Vr. f 100 bij partij, 192 bij gerijf. Lijnzaad dadelijk zonder handel; op 9 val in Aug. 50½ p. vl.; oct. 51½ p. vl.

Lijnzaad in een doen; 107 p. Kon. f 225; in veiling 102 p. Mam. f 7.

Raapolie in den beginne flauw; doch bleef op de verlaagde prijzen met veel kooplust; per 6½w. f 31½; Vlieg. f 30 a 30½; Sept. f 30½; Oct. f 30½ a ½; Nov. en Dec. f 30½ a 31; Mei 1840 f 31½.

Lijnolie per 6½w f 28, Vliëgend f 27; Hennep-olie per 6½w f 33; Vliëgend f 32.

Raapkoeken f 60 a 62. Lijnkoeken f 8 a 9.

E I N D H O V E N, den 13den Augustus 1839.

De prijzen der Granen, zijn heden alhier geweest.

Rogge (per Ned. Mud). f 5-90 - a 0-00

Boekweit. 5-00 - a 0-00

Haver. 3-40 - a 0-00

Het Nederlandsch pond Boter 0-60 a 0-70

De 4 Roggenbrood 34 Cents.

SCHIEDAM den 12den Augustus.

Zonder de belasting.

Jenever het Nederl. Val, zonder Fust. f 20-00

Amsl. Proef het Nedl. Val, zonder Fust. 24-75

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN

De Beursprijzen waren den 8sten te Brussel de 2½ pCt. 55½; de 3 pCt. 101½, de 4 pCt. 91½; de 3 pCt. 71½. De Ardoin te Antwerpen 18½.

BINNENLANDSCHE BEURSPRIJZEN

BEURS VAN AMSTERDAM.

Heden, Maandag 12den Augustus 4½ Ure.

Werk. Sch. 2½ pCt. 54½. Dito 5 pCt. 102½, Kansbiljetten f 27 Am. Synd. 4½ pCt. 96½ Dito 3½ pCt. 82. Handelsm. 173½ Oost-Indie 5 pCt. 100½, 1½ Rijn Spoorweg 104½ Haarl. Dito 114 Ardoin 25 p. st. 18½ Mexikanen 24½ Columb. 21½.

Latere Berigten.

PARIS, den 12den Augustus.

De Hertog van Orléans wordt in alle plaatsen als orfgenaam van den troon met de levendigste geëstdrift ontvangen. Overal zijn de nationale garden onder de wapenen en de bevoelingen leggen hunne vreugde en gehechtheid voor de dynastie van Frankrijk aan den dag.

HH. KK. HH. zijn den 10den te Blois aangekomen, alwaar zij door de bevolking met de levendigste toevoelingen zijn ontvangen.

Bij het uitstappen van het rijtuig heeft de Prins de nationale garde in oogenschouw genomen en zich onmiddellijk naar de prefecture begeven, alwaar hij de burgerlijke en militaire autoriteiten heeft ontvangen.

Berigten uit Constantinopel van den 24sten Julij melden het volgende: Wij ontvangen geen ander bericht dan het hoofd-kwartier van Malatia. Ibrahim-Pacha heeft tegen de bevelen van zijn vader het Pachalick van Merasch ingenomen, een stap die hij ironisch geregvaardigd heeft met te zeggen: dat hij niet zou weten hebben hoedanig in het onderhoud van zijn leger te voorzien en dat hij voor het welzijn zijner troepen gedwongen is geweest de grenzen van Syrie over te trekken en een Pachalick te bezetten, hetwelk, volgens den vrede van Kintania, niet tot de Egyptische heerschappij behoorde. Zoodra de tijding der nederlaag van het eerste leger korps onder de bevelen van Hafiz Pacha vernomen was, is het derde korps gekommandeerd door Izzet-Mehemet-Pacha in opstand geraakt en heeft zich verspreid; eebler is het Izzet-Mehemet gelukt door beloften en verloopen een groot gedeelte te Malatia bij een te verzamelen.

Op het ontvangen dezer droevige tijding heeft de Porte Osman-Bey met eene belangrijke somme gelds naar Malatia gezonden om de soldij van het leger te betalen, uithoofde men dacht dat het gebrek aan soldij den opstand had te weeg gebracht. Gisteren is een groote Divan gehouden waarin voorat het vraagstuk behandeld is, te weten hoedanig de Porte zich zou te gedragen hebben ingeval de Europesche eskaders het binnenloopen van het kanaal der Dardanellen zouden vragen. Verschillend zijn de gevoelen geweest, onder andere dat de Porte het binnenloopen niet kon toestaan zonder de verbindtenissen te schenden, welke het traktaat van Unkiar-Skelessi hetzelfde oplegt.

Op voorstel echter van Chosrew Pacha is besloten om in geen geval van dit traktaat melding te maken, ten einde alle discussie over de geldigheid of nietigheid van hetzelfde ten opzichte der voormogendheden te vermijden, en men heeft zich bij het eenvoudig antwoord bepaald dat de Porte geen doel had om de noodige straffen voor het binnenloopen af te geven.

De Gouverneur der Dardanellen Hafiz-Pacha is afgezet en door Essad-Pacha vervangen. Het schrift zijn afzetting toe aan zijn ambtelijng gedrag bij gelegenheid van het uitloopen der vloot uit het kanaal der Dardanellen tegen het uitdrukkelijk bevel der Porte.

Men verwijt hen niet alleen dezelve te hebben laten uitloopen, maar men houdt hem bovendien verdacht dat hij zich met den Capitan-Pacha verstaan heeft.

BRUSSEL, den 13den Augustus.

Nu het kabinet van 's Hage eene keus voor Jezelfs vertegenwoordiger bij ons hof gedaan heeft, is men van gevoelen dat de Hertog van Ursel België aldaar zal vertegenwoordigen.